

Sygn. akt IX U 1935/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Janina Kościelniak
Protokolant:	Iwona Krakowczyk

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 16 lutego 2016 r. w Rybniku

sprawy z odwołania I. G.

przy udziale zainteresowanego A. G. (G.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ustalenie podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu

na skutek odwołania I. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 8 października 2014 r. Znak (...) - (...), nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż ubezpieczona jako osoba współpracująca z A. G. prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym

i wypadkowemu od 01 czerwca 2014 roku oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 01 czerwca 2014 roku .

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz ubezpieczonej I. G. kwotę 60,00zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego

Sędzia

Sygn. akt IX U 1935/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 08 października 2014r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, iż I. G. jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą u płatnika składek A. G. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 01.06.2014r.

Organ rentowy podniósł, iż w świetle dokonanych ustaleń w drodze przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego wynika, że współpraca przy prowadzeniu działalności gospodarczej przez I. G. realizowana była w zakresie szcztątkowym, wyłącznie w celu uwiarygodnienia pozorów wykonywania tej współpracy oraz wywołania mylnego przekonania osób trzecich, w tym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jakoby doszło do faktycznego nawiązania współpracy. Nadto organ rentowy wskazał, że nawiązanie współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej nastąpiło w trakcie niezdolności do pracy. Zdaniem organu rentowego strony pod pozorem nawiązania współpracy zamierzały wywołać skutek prawny polegający na umożliwieniu uzyskania wysokich świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. Z chwilą zachorowania I. G. jej obowiązki zostały przejęte przez męża – osobę prowadzącą działalność, nikt nie został zatrudniony na jej miejsce.

Od powyższej decyzji odwoła się I. G. domagając się jej zmiany poprzez ustalenie, że podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu wskazując, iż nie zgadzają się ze stwierdzeniem, iż działania płatnika noszą znamiona czynności pozornej, gdyż od początku nawiązania współpracy realizowała powierzonych jej obowiązków.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Płatnik składek – zainteresowany A. G. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą od 2003r., a od 2006r. pod postacią Firmy Handlowo Usługowego (...) w J. w zakresie usług transportowych - wynajmu autokarów.

Firma zainteresowanego od 2006r. stale się rozwija. Na początku zainteresowany posiadał jeden autokar, a obecnie łącznie 15 autokarów i busów, zatrudnionych jest 17 kierowców.

W 2011r. zainteresowany na działce obok domu mieszkalnego, w którym zamieszkuje zainteresowany z ubezpieczoną, wybudował budynek, w którym znajduje się biuro. W 2011r. zainteresowany posiadał łącznie 8 autokarów i busów.

Zainteresowany zatrudnia obecnie około 20 osób – kierowców, mechaników, jednego pracownika biurowego.

Pracownikiem biurowym od 01.02.2012r. jest M. K.. Zajmuje się sprawami finansowymi: wystawianiem faktur VAT dla kontrahentów, wypłacaniem wynagrodzeń pracownikom, rozliczaniem kierowców z otrzymanych pieniędzy, rozliczaniem dokumentacji z autostrad, parkingów. Zasadniczą obsługą księgową firmy zajmuje się profesjonalne biuro rachunkowe.

Ubezpieczona od czasu ślubu z zainteresowanym w 2006r. uczestniczyła w życiu zawodowym zainteresowanego, ale była to sporadyczna pomoc w szczególności w sytuacjach, gdy zainteresowanego nie było w biurze firmy, polegająca np. na udostępnieniu kluczy, przekazaniu pieniędzy pracownikom, wydania dokumentów. Ubezpieczona do 2010r. studiowała, w 2009r. urodził pierwsze dziecko i wychowywała je.

Przed czerwcem 2014r. nie było potrzeby zatrudniania ubezpieczonej.

W 2014r. zwiększyła się liczba kontrahentów, zwiększyła się liczba wyjazdów kierowców, zainteresowany sam musiał jeździć jako kierowca na równi z innymi kierowcami. Firma bardzo się rozwinęła. Zainteresowany nawiązał współpracę z niemieckim biurem podróży, było dużo wyjazdów do Niemiec latem 2014r.

Zainteresowany nie chciał zatrudnić do biura obcej osoby, zdecydował, że to ubezpieczona pomoże mu w prowadzeniu firmy na zasadzie współpracy, bo ubezpieczona znała pracę firmy, znała kierowców, była osobą zaufaną, mogła od razu wykonywać pracę.

Ubezpieczona jako osoba współpracująca pracowała w firmie od 01.06.2014r. do 31 sierpnia 2014r. Następnie była niezdolna do pracy, a od 25.10.2014r. przebywa na urlopie macierzyńskim.

Ubezpieczona została zgłoszona jako osoba współpracująca u zainteresowanego od 01.06.2014r. do nadal. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, w tym dobrowolne ubezpieczenia chorobowe wynosi: 06/2014r. – 9.365,00zł, 07/2014r. - 9.365,00zł, 08/2014r. – 9.365,00zł.

W czasie wykonywania pracy ubezpieczona czuła się dobrze. W maju 2014r. ubezpieczona podczas wizyty u prowadzącego lekarza ginekologa-położnika zgłosiła ból ucha i gardła – otrzymała antybiotyk i zostało wystawione zwolnienie od pracy L4. W czerwcu podczas wizyty u lekarza prowadzącego ciążę ubezpieczona odmówiła przyjęcia L4. Lekarz chciał wystawić ubezpieczonej zwolnienie L4 z uwagi na zgłaszany wcześniej ból gardła i gorączkę. Ubezpieczona odmówiła przyjęcia zwolnienia, gdyż już dobrze się czuła i chciała pracować.

Ubezpieczona w okresie spornym od 01.06.2014r. w ramach współpracy przy prowadzeniu działalności zainteresowanego faktycznie wykonywała pracę w biurze firmy mieszczącej się przy ul. (...) w J.. W biurze tym znajdują się dwa biurka. Przy jednym pracuje M. K., a przy drugim pracował zainteresowany, a od czerwca 2014r. ubezpieczona.

Do obowiązków ubezpieczonej w ramach współpracy należały sprawy kadrowe, w tym wypełnianie kart urlopowych dla kierowców potrzebnych jako dokumentacja w trasie, prowadzeniu listy obecności pracowników, kart pracy, wyrobieniem europejskich kart ubezpieczenia społecznego dla kierowców, cyfrowych kart do tachografów dla kierowców. Ubezpieczona wydawała kierowcom rozkłady jazdy, plany wycieczek, pracownicy zwracali się do ubezpieczonej o wydanie zaświadczeń potrzebnych im od pracodawcy, wydawała zaświadczenia o prawie do czasu wolnego po przepracowaniu – przejechaniu jako kierowca określonej liczby godzin. Ubezpieczona zajmowała się ubezpieczeniem kierowców, autokarów. Nadto ubezpieczona kontaktowała z kontrahentami telefonicznie i mailowo, sporządzała wyceny tras, poszukiwała nowych kontrahentów, sporządzała oferty. Osobiście jeździła do instytucji w sprawach firmy – do NFZ, ZUS, biura rachunkowego, by np. zawieźć dokumentację, do banków po pieniądze. Ubezpieczona odbierała i przeglądała pocztę tradycyjną.

Ubezpieczona pracowała w biurze od czerwca do sierpnia 2014r. średnio od g. 8.00 do g. 15.00. Praca przy komputerze zajmowała ubezpieczonej maksymalnie 4 godziny dziennie.

Przed zatrudnieniem M. K. i ubezpieczonej zainteresowany sam wykonywał wszystkie prace biurowe. Obecnie zainteresowany, pod nieobecność ubezpieczonej mniej jeździ jako kierowca, bo zajmuje się też pracami biurowymi.

W 2015r. zainteresowany przyjął dodatkowo 2 kierowców, by móc zająć się prowadzeniem firmy.

Z informacji Naczelnika Urzędu Skarbowego w J. wynika, że z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (...) zainteresowany osiągnął: za 2012r. dochód w wysokości 201.538,31zł, za 2013r. stratę w wysokości 60.582,17zł, za 2014r. dochód w wysokości 116.381,20zł.

Z opinii biegłego sądowego przeprowadzonej przez Sąd w niniejszym postępowaniu wynika, że w okresie od 29.05.2014r. do 18.06.2014r. oraz od 25.06.2014r. do 16.07.2014r. istniały u ubezpieczonej przeciwwskazania do wykonywania jakiegokolwiek pracy.

Powyższe Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, danych wynikających z dokumentacji złożonej przez ubezpieczoną przy odwołaniu: informacji Kancelarii (...) Sp. z o. o. z 27.10.2014r. (k.7), korespondencji elektronicznej prowadzonej przez ubezpieczoną z kontrahentami w imieniu firmy (...) (k. 8-73), upoważnień udzielonej ubezpieczonej przez pracowników firmy (...) do odbioru dokumentów w postaci Europejskiej Karty Ubezpieczenia

Zdrowotnego z 12.08.2014r. (k.74-79), upoważnienia udzielonego ubezpieczonej przez zainteresowanego do odbioru dokumentów z ZUS w postaci zaświadczenia o niezaleganiu w opłacaniu składek z dnia 29.08.2014r. (k. 80) i potwierdzenia odbioru tego zaświadczenia (k. 81), list obecności pracowników firmy prowadzonej przez zainteresowanego od czerwca 2014r do sierpnia 2014r zatwierdzonej przez ubezpieczoną przez złożenie własnego podpisu (k. 82-99), opinię biegłego sądowego specjalisty chorób kobiecych i położnictwa A. N. z 31.03.2015r (k. 129-131) oraz opinie uzupełniająca z 07.11.2015r. (k. 221-222), informację Naczelnika Urzędu Skarbowego w J. z 04.08.2015r. (k. 210), zeznań świadków A. B., K. B., M. K., H. K. złożone na rozprawie w dniu 09.06.2015r., czas nagrania 00:13:45-01:34:15 protokołu elektronicznego, zeznania ubezpieczonej i zainteresowanego złożone na rozprawie w dniu 23.07.2015r., czas nagrania 00:01:06-01:24:15 protokołu elektronicznego.

Zgromadzony materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny, przekonujący i logiczny, przez co mogący stanowić podstawę rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Jak stanowi art. 8 ust.11 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. 2015, poz. 121 ze zm.), za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka, dzieci przysposobione, rodziców, macochę, ojczyzna oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, oraz współpracują przy prowadzeniu tej działalności.

Zgodnie natomiast z art. 6 ust.1 pkt.5 oraz art.13 pkt 5 powołanej ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą oraz osobami z nimi współpracującymi od dnia rozpoczęcia tej współpracy.

Bezsporne jest między stronami, iż odwołujący są małżeństwem i pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym.

Spór polegał na ustaleniu, czy I. G. faktycznie świadczyła pracę na rzecz męża – płatnika składek i czy praca ta wypełnia cechy współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

Jak wynika bezpośrednio z treści powołanych powyżej uregulowań ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zainteresowana może zostać uznana za osobę współpracującą przy wykonywaniu działalności gospodarczej prowadzonej przez męża, jeżeli prowadzi z nim wspólne gospodarstwo domowe oraz współpracuje przy prowadzeniu tej działalności.

Ustawa systemowa nie zawiera legalnej definicji "współpracy przy prowadzeniu działalności", jednakże definicja ta wypracowana została przez orzecznictwo Sądu Najwyższego.

Jak wynika z treści wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 stycznia 2009r. (II UK 134/08, OSNP 2010/13-14/170, OSP 2011/4/37) cechami konstytutywnymi pojęcia "współpraca przy działalności gospodarczej", o której mowa w art. 8 ust. 11 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 ze zm.) są występujące łącznie: a) istotny ciężar gatunkowy działań współpracownika, które nie mogą mieć charakteru wtórnego, b) bezpośredni związek z przedmiotem działalności gospodarczej, c) stabilność i zorganizowanie oraz d) znaczący czas i częstotliwość podejmowanych robót.

Za współpracę przy prowadzeniu działalności gospodarczej powodującą obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych uznać należy taką pomoc udzieloną przedsiębiorcy przez jego małżonka, która ma charakter stały i bez której stanowiące majątek wspólny małżonków dochody z tej działalności nie osiągałyby takiego pułapu, jaki zapewnia ich współdziałanie przy tym przedsięwzięciu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2008r., II UK 286/07, OSNP 2009/17-18/241, OSP 2010/2/23).

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, iż praca odwołującej I. G. wypełnia kryteria współpracy określone powyżej, gdy stale, od czerwca 2014r. do końca sierpnia 2014r., codziennie, przez około 7 godzin, zasadniczo w godzinach od 8.00 do 15.00, wykonywała pracę na rzecz prowadzonej działalności gospodarczej męża.

Zainteresowany A. G. nie zatrudnił innej osoby, która pracowałaby dla niego przy czynnościach, które wykonywała żona w okresie spornym, gdyż nie chciał zatrudniać obcej osoby z obawy przed konkurencją, a także z uwagi na fakt, że ubezpieczona mogła od razu zacząć pracę, gdyż znała specyfikę firmy, jej działanie, znała pracowników. Przed okresem spornym czasami pomagała mężowi w prowadzeniu działalności w czasie jego nieobecności.

Postępowanie dowodowe wykazało, iż pomoc udzielona przez ubezpieczoną mężowi była takiego rodzaju, że w sposób znaczący przyczynia się do uzyskania dochodu z tej działalności, gdy poświęcała na pracę około 7 godzin dziennie, nie wykonywała innej pracy zarobkowej, jej zakres obowiązków był szeroki i gdy obecnie odwołujący przy braku pomocy ze strony żony, która sprawuje opiekę nad dzieckiem, musi poświęcać kilka godzin więcej dziennie na pracę niż w okresie od czerwca do sierpnia 2014r. Nadto zainteresowany, by wykonywać pracę w biurze zatrudnił w 2015r. dwóch kierowców, dzięki czemu sam nie musi często wyjeżdżać w trasy.

Za takim przyjęciem przemawia jednoznacznie zgromadzony materiał dowodowy, potwierdzające faktyczne wykonywanie pracy przez ubezpieczoną, dane wynikające z zeznań podatkowych PIT-36, zeznania świadków, którzy widzieli odwołującą przy pracy w ramach prowadzonej przez męża działalności, potwierdzili duży zakres wykonywanych przez ubezpieczoną prac. Zeznania te Sąd uznał za wiarygodne jako logiczne i spójne. Nadto za takim przyjęciem przemawiają zeznania odwołującej i zainteresowanego. Zeznaniom tym Sąd także dał wiarę uznając je za przekonujące, gdy zeznania te potwierdziły wykonywanie pracy przez I. G., wynikają z nich dokładnie czynności, które wykonywała. Zeznania te były spójne i korelujące ze sobą oraz z powołaną dokumentacją i zeznaniami świadka.

Podnieść należy, iż takiemu przyjęciu nie przeczy fakt, że biegły w opinii uznał, że w okresie od 29.05.2014r. do 18.06.2014r. oraz od 25.06.2014r. do 16.07.2014r. istniały u ubezpieczonej przeciwwskazania do wykonywania jakiegokolwiek pracy, gdyż postępowanie wykazało, że pomimo takiego przeciwwskazania, ubezpieczona faktycznie wykonywała współpracę przy prowadzeniu działalności męża w opisanej powyżej wymiarze.

Reasumując, w ocenie Sądu I. G., w okresie spornym wykonywała pracę jako osoba współpracująca przy przeprowadzeniu działalności gospodarczej męża A. G. i niezasadna jest zaskarżona decyzja organu rentowego.

W konsekwencji takiego stanowiska, Sąd, w pkt 1 wyroku, z mocy art. 477¹⁴ §2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję jak w wyroku.

W pkt 2 wyroku Sąd z mocy art.98 §1 i §3 kpc w zw. z §12 ust.2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (j.t. Dz.U. 2013r., poz. 461) zasądził od organu rentowego kwotę 60,00zł na rzecz ubezpieczonego tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Janina Kościelniak